

Raadsvergadering d.d. 20 juli 2017

Voorstel no. 59-2017

Agenda no. 5

Aan de Raad.

Voorstel:

1. Het vaststellen van het geactualiseerde Programmaplan en dit plan als basis te beschouwen voor de op te stellen Programmabegroting 2018, die later in het jaar ter definitieve besluitvorming wordt voorgelegd;
2. Het vaststellen van de (technische) begrotingsuitgangspunten voor de Programmabegroting 2018 en de meerjarenraming 2019 tot en met 2021.

Samenvatting:

Programmaplan:

Het geactualiseerde Programmaplan 2018-2022 is van belang als instrument om in een vroegtijdig stadium te komen tot beleidskeuzes, die vertaald kunnen worden in de Programmabegroting 2018. In deze raadsbijeenkomst (juli 2017) wordt de raad gevraagd te besluiten over deze beleidskeuzes en in te stemmen met het Programmaplan 2018-2022. Op deze wijze vormt het Programmaplan een weerspiegeling van coalitieakkoord en de wensen van de raad en de daarmee samenhangende financiële gevolgen.

Bij deze begrotingsbehandeling in november 2017 zal nader worden ingegaan op de financiële consequenties van het vastgestelde Programmaplan en de going concernbegroting en de dekking ervan. In deze vergadering kunt u zich uitspreken over de financiële dekking.

Het is aan de raad om aan te geven welk van de voorstellen of maatregelen de voorkeur verdienen mochten niet alle plannen realiseerbaar zijn binnen de financiële kaders.

Ter info

Het concept Programmaplan vormt de basis voor het gaan maken van de *Programmabegroting 2018*. In het Programmaplan staan de financiële consequenties verwoord van voorgestelde nieuwe activiteiten en (geactualiseerde) bedragen uit het programmaplan 2017 (welke nog niet verwerkt zijn in de going concernbegroting en meerjarenramingen).

Bij de begrotingsbehandeling in november 2017 ontvangt u de Programmabegroting 2018 bestaande uit het Programmaplan 2018 en de Financiële begroting 2018.

In de Financiële Begroting 2018 worden de financiële consequenties opgenomen van het going concern beleid. Hierin zijn ook alle financiële consequenties van beleidsvoorstellen uit het Programmaplan 2017, welke na akkoord van uw raad en via een begrotingswijziging zijn verwerkt in de begroting 2017 en meerjarenramingen meegenomen. Evenals de overige financiële keuzes en besluiten van de raad.

Uitgangspunten:

Voorafgaand aan het proces van het opstellen van een nieuwe begroting bepaalt het college met welke specifieke punten rekening moet worden gehouden bij het opstellen van de begroting. Dit zijn de zogenaamde uitgangspunten. Dit zijn de kaders voor het opstellen van de ramingen van de begroting 2018 en meerjarenramingen 2019-2021. Deze kaders zijn van belang als richtlijn voor de vak afdelingen en voor de interne afstemming met de vak afdelingen en het toetsen van de nieuwe ramingen door de financiële adviseurs. Het format van deze uitgangspunten wijkt nauwelijks af van vorig jaar.

Ten aanzien van de tarieven en heffingen dient te worden gemeld dat middels een separaat raadsvoorstel de definitieve tarieven en heffingen door de raad zullen worden vastgesteld.

Financiële consequenties en dekkingsmiddelen:

Vanaf 2017 is met de uitvoering van het Programmaplan gestart, hoewel er op dat moment onvoldoende structurele dekking voor de structurele lasten beschikbaar was. De provinciale toezichthouder heeft de voorwaarde gesteld dat het college onder andere gaat werken aan een fundamentele herijking van de financiële staat van Edam-Volendam.

Bij het aanbieden van de Programmabegroting 2018 aan de raad in november 2017 wordt nader ingegaan op de financiële consequenties van het voorliggende programmaplan, de going concernbegroting en de dekking ervan. In deze vergadering kunt u zich uitspreken over de financiële dekking en kunt u aan geven welk van de voorstellen of maatregelen de voorkeur verdienen mochten niet alle plannen realiseerbaar zijn binnen de financiële kaders.

Gevolgde Procedure:

De programmaplannen 2017-2022 zijn geactualiseerd voor de Programmabegroting 2018 door de verschillende vak afdelingen in overleg met hun portefeuillehouder(s) en rekening houdend met het coalitieakkoord.

Er hebben hiervoor zes afdelingsbijeenkomsten plaatsgevonden waarin de zes programmaplannen zijn geactualiseerd. Vervolgens is er een gezamenlijke bijeenkomst gehouden met DMO en college waarin alle geactualiseerde plannen zijn doorgenomen en met elkaar afgestemd en indien nodig aangevuld.

Op 20 juli is het aan de raad om zich uit te spreken over het geactualiseerde Programmaplan. De uitkomst hiervan zal worden vertaald in de op te stellen Programmabegroting 2018 en het daarbij behorende dekkingsplan.

De Programmabegroting 2018 zelf zal in de raadsvergadering van november 2017 worden behandeld.

Communicatieaspecten / burgerparticipatie / publicatievereisten:

De voortgang van de uitvoering van de programmaplannen 2017 e.v. zal moeten worden teruggekoppeld aan de inwoners van Edam-Volendam. Deze programmaplannen waren tot stand gekomen op basis van het coalitieakkoord, burgerbijeenkomsten, bijeenkomsten met het maatschappelijk middenveld en een bijeenkomst met uw gemeenteraad.

Relatie met kerntakendiscussie

N.v.t.

Toetsing van het voorstel aan wettelijke kaders met analyse van de juridische risico's:

Het betreft de voorbereidingen om te komen tot de Programmabegroting 2018 e.v. Het maken van een Programmaplan is een wettelijke verplichting.

Eventuele alternatieven en keuzebepaling:

Met het hanteren van het Programmaplan geeft uw gemeenteraad, zowel inhoudelijk als procedureel, vorm en inhoud aan de kader stellende rol en geeft u politieke sturing aan het opstellen van de begroting 2018 en de jaren daarna.

Tijdpad van realisatie:

Zie de concrete voorstellen per programma in het concept Programmaplan.

Evaluatie van voorstel na vooraf vast te stellen periode:

N.v.t.

Personele aspecten:

N.v.t.

Toelichting

Voor u ligt het Programmaplan 2018 – 2022.

Het opstellen van een Programmabegroting inclusief Programmaplan en Financiële begroting is een jaarlijkse wettelijke verplichting (volgens Besluit Begroting en Verantwoording). Daarnaast is er aanleiding om het Programmaplan 2017-2022 te actualiseren.

Vorig jaar is op 14 juli 2016 door de gemeenteraad het Programmaplan 2017-2022 vastgesteld. Inmiddels zijn we een jaar verder. Een deel van de activiteiten die voor 2017 in het Programmaplan staan zijn reeds uitgevoerd of in gang gezet, financieel vertaald en staan in principe niet ter discussie. Echter op sommige plannen heeft voortschrijdend inzicht er toe geleid dat sommige activiteiten niet meer nodig zijn of dat er juist nieuwe activiteiten moeten worden opgenomen. Dit alles heeft gevolgen voor het Programmaplan c.q. de financiële consequenties.

Hier volgt een opsomming van **(nieuwe) activiteiten en/of nieuwe ramingen**, die zijn opgenomen in het voorliggende Programmaplan 2018-2022 (d.w.z. deze activiteiten en/of ramingen werden niet genoemd in het vorig jaar vastgesteld Programmaplan 2017-2022):

Programma 1:

Activiteiten dienstverlening

- N1 Realisatie Gewoon Goed (voorheen Excellente Dienstverlening)

De activiteiten die horen bij implementatie van moderne dienstverlening (inclusief het Nieuwe Werken) worden in 2017 uitgevoerd. De activiteiten gaan in 2018-2021 verder onder de naam Realisatie Gewoon Goed. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Activiteiten ambtelijke huisvesting

- 18. Onderzoek en planvorming voor de definitieve ambtelijke huisvesting voor de komende langere termijn**
- 19. Voorbereidingen voor de realisatie van de definitieve huisvesting incl. aanbesteding en bestemmingsplanactualisatie**
- 20. Nieuw-/verbouw definitieve huisvesting**
- 21. Ver-/inhuizen naar/in definitieve huisvesting**

Begin 2018 wordt gestart met de verdere voorbereiding van de bouw, de aanbesteding en de bestemmingsplanprocedure voor de definitieve locatie. De aanvang van de bouw is gepland in 2019. De oplevering staat gepland begin 2021 met verhuizing voor juli 2021.

In het Programmaplan wordt daarom voorgesteld een voorbereidingskrediet van € 500.000 beschikbaar te stellen voor de activiteiten 18 en 19.

Afhankelijk van de uitkomsten zal verdere raadsbehandeling plaatsvinden en kunnen de verdere financiële consequenties worden berekend (activiteiten 20 en 21).

Activiteiten informatiebeveiliging en beveiliging

- N2 Uitvoeren informatiebeveiliging**
- N3 Uitvoeren Europese AVG**

Deze activiteiten zijn nieuw opgenomen onder programma 1 Bestuur. De reden is dat deze beide onderwerpen veel aandacht, inzet en budget zullen vragen de komende jaren om naar een acceptabel niveau te groeien, welke voldoet aan de eisen. De ramingen voor Uitvoeren Informatiebeveiliging bedragen voor 2018 € 85.000 (oplopend naar € 100.00 in 2022) en voor Uitvoeren AVG voor 2018 € 20.000 (oplopend naar € 60.000 in 2022).

Programma 2:

Activiteiten openbare orde en veiligheid

- N1 Uitvoeren actieprogramma Integrale Veiligheid 2017-2020**
- N2 Uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2017-2020**
- N3 Actualiseren actieprogramma Integrale Veiligheid 2017 - 2020 en uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte 2017-2020**

- **N4 Evaluatie van beleidsnota evenementenveiligheid 'Een dijk van een evenement'**
- **N5 Realisatie nieuwe multifunctionele brandweerkazerne Kwadijk**

In 2017 is gestart met het actieprogramma Integrale Veiligheid en het uitvoeringsprogramma Handhaving Openbare Ruimte. Hierin hebben de activiteiten die vorig jaar zijn benoemd een plek gekregen. Het actieprogramma kent een sterk preventief karakter en beoogt de veerkracht van de inwoners te vergroten. Dit met het doel een leefbare en veilige samenleving te stimuleren. Het uitvoeringsprogramma bevat de speerpunten van de gemeente in het realiseren van een veilige woon, werk en leefomgeving. Toezicht en handhaving van de buitengewone opsporingsambtenaren zijn hierbij essentieel. De looptijd van de programma's lopen tot en 2020 derhalve zullen beide programma's in 2020 moeten worden geactualiseerd. De financiële consequentie bedragen € 375.000 per jaar (vooralsnog tot en met 2020).

In Edam-Volendam worden jaarlijks vele nieuwe en terugkerende evenementen georganiseerd. Om het vergunningsverleningsproces en de openbare orde en veiligheid zorgvuldig te waarborgen is in juli 2016 de 'Beleidsnota Evenementenveiligheid' vastgesteld, welke in 2020 wordt geëvalueerd.

De brandweerkazerne in Kwadijk voldoet niet meer aan de gestelde eisen uit relevante wet- en regelgeving, waardoor er de voorkeur gegeven wordt aan het realiseren van een nieuwbouwlocatie. Deze dient duurzaam en bij voorkeur multifunctioneel van aard te zijn. Hiervoor is in het Programmaplan een investeringskrediet van € 360.000 opgenomen.

Activiteiten alcoholontmoediging en drugsbestrijding

- **N6 Inzet narcotica hond**

De inzet van een narcotica hond is toegevoegd aan de activiteiten. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Activiteiten versterking organisatie kermis

- **N7 Implementatie Toekomstvisie kermis**

De kermis is het grootste evenement van Volendam en trekt jaarlijks tienduizenden bezoekers. De massaliteit, complexiteit en toenemende risico's vragen om een meer gecoördineerde aanpak, zowel in de fase voor, tijdens als na de kermis. In 2007 is door Witteveen en Bos een onderzoeksrapport opgesteld over de publieksveiligheid van de kermis. Dit onderzoeksrapport is in 2017 geactualiseerd. Het rapport is mede aanleiding om een toekomstvisie op de kermis te ontwikkelen. Het gewenste resultaat is een meer robuuste, effectieve, efficiënte en transparante kermisorganisatie. De organisatie van de kermis wordt hierbij integraal tegen het licht gehouden waarbij er ook aandacht is voor de juridische risicoanalyse, acquisitie en aanbesteden, innovaties en kwaliteitseisen. De toekomstvisie op de kermis kan dienen als leidraad en afwegingskader voor verdere ontwikkelingen. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Programma 3:

Activiteiten bescheiden woningbouw in alle kernen:

- **N1 Uitvoering geven aan Woonvisie**

In de Woonvisie formuleert de gemeente een visie op middellange termijn van vijf jaar die drie thema's beslaat: 'Woningvoorraadontwikkeling', 'Kernvoorraad' en 'Wonen en Zorg'. Het doel van deze Woonvisie is activiteiten te formuleren die de gemeente zelf in de komende jaren op gaat pakken, een basis te leggen voor implementatie door aanvullende besluitvorming en een kader te bieden voor het maken van prestatieafspraken met woningbouwcorporaties. Bovendien levert deze Woonvisie inhoudelijk de input voor de regionale woonagenda van de deelregio MRA-Noord. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Activiteiten flexibilisering en deregulering:

- **N2 Opstellen omgevingsvisie**

Het doel van een omgevingsvisie is om meer gedragen ruimtelijke ontwikkelingen te verkrijgen, het is mogelijk om lokale problemen/ vraagstukken ook lokaal op te lossen, meer ruimte om ons omgevingsbeleid af te stemmen op onze eigen behoeften en doelstellingen en de verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur worden beter op elkaar afgestemd. Het is nog niet bekend wat het opstellen van een omgevingsvisie gaat kosten, omdat dit afhankelijk van bestuurlijke te maken keuzen en ambities. Een recente eerste doorrekening met een rekentool van de VNG geeft een bedrag aan van € 650.000. Dat bedrag zit (nog) niet in de going concern begroting of de prognose financiële gevolgen Programmaplan.

Activiteiten economische zaken:

- **N3 Actualiseren detailhandelsstructuurvisie**
- **N4 Opstellen bedrijvigheidsvisie**
- **N5 Doorontwikkeling Economische platvorm**

In 2017 wordt aandacht besteed aan het evalueren van de economische agenda (inclusief agrarische sector) en het opstellen van een economische platform. Dit wordt in 2018 vervolgd met de bovenstaande acties. Het is nog niet bekend wat de kosten zullen zijn voor deze activiteiten. Zodra daar duidelijkheid over is, zal dat worden meegenomen in de P&C cyclus en de mogelijkheden daarbinnen tot bijstelling van de begroting.

Activiteiten historische scheepswerf:

- **N6 Realisatie historische scheepswerf**

Aan de activiteiten historische scheepswerf is voor 2018 de activiteit realisatie historische scheepswerf toegevoegd. In het Programmaplan 2017-2022 is rekening gehouden met een investeringskrediet van € 1.600.000.

Herbestemming vrijkomende locaties

- **N7 Verkoop grond en opstallen ten behoeve van herontwikkeling in Oosthuizen**

In 2017 is een motie aangenomen over de verkoop en herbestemming van de locaties. De gemeente treedt niet zelf als ontwikkelaar op, maar geeft de randvoorwaarden aan waarbinnen herontwikkeling plaats kan vinden.

Activiteiten Herontwikkeling Maria Goretti Locatie:

- **N8 Vervangende huisvesting huidige gebruikers Maria Goretti Locatie**
- **N9 Herontwikkeling locatie voor woningbouw Maria Goretti Locatie**

Herontwikkeling van de locatie ten behoeve van woningbouw. Om deze ontwikkeling mogelijk te maken moeten de huidige gebruikers (Stichting Turnpromotie Edam-Volendam - STEV en Club- en Buurthuiswerk -CBW) elders worden gehuisvest. Het benodigde investeringsbedrag is nog niet bekend. In het Programmaplan 2017-2022 is met deze activiteit rekening gehouden.

Activiteiten natuur & landschap:

- **N10 Positie binnen MRA en lokale belangen bewaken**

In een sterk veranderende omgeving en doelstellingen is het nodig om te investeren in positie binnen de MRA en bewaken van lokale belangen. Hiervoor is een breed draagvlak noodzakelijk. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Programma 4:

Activiteiten markten:

- **1 Verbeteren aanzicht en beleving van de markt in Volendam**
- **N1 Herijken van marktbeleid**

Markten zijn belangrijke ontmoetingsplekken die in sociaal en economisch opzicht behouden moeten worden. Over het aanzicht van de markt in Volendam zijn veel negatieve signalen. Mede in relatie tot de herinrichting van het Europaplein behoort een heroverweging tot de mogelijkheden. Om deze reden is deze activiteit doorgeschoven naar 2018. De kosten zijn afhankelijk van de te maken keuzes.

Activiteiten verkeersveiligheid:

- **N2 Regionale bijdrage bereikbaarheid Waterland aan infrastructurele werken**

Gezien het feit dat de scope van Bereikbaarheid Waterland uitgebreid wordt met een aantal maatregelen aan de noordkant van de N247, wordt van de gemeente Edam-Volendam een investeringsbijdrage van € 100.000 voor de lange termijn maatregelen gevraagd.

Activiteiten parkeren:

- **N3 Voorbereiding en realisatie busparkeerplaatsen in Edam**

In 2017 heeft het onderzoek naar c.q. voorbereiden van bus parkeerplaatsen in Volendam (incl. parkeerverwijssysteem) plaatsgevonden. In 2018 zal voorbereiding en realisatie bus parkeerplaatsen in Edam plaatsvinden. In het Programmaplan 2017-2022 is met de investeringskosten van deze activiteit rekening gehouden.

Activiteiten schoon en verzorgd:

- **18 Implementeren Handboek Inrichting Openbare Ruimte**

Een wijziging ten opzichte van vorig jaar vastgesteld Programmaplan 2017-2022 is de aandacht voor de financiële gevolgen van het handboek inrichting openbare ruimte (HIOR). De meerkosten op het regulier en planmatig onderhoud voor bestrating, straatmeubilair, kolken, inrichting boven maaiveld zijn in beeld gebracht. De financiële consequenties hiervan bedragen € 175.000 per jaar.

Activiteiten snel internet:

- **52 Realisatie uitkomst heroverweging toekomst CAI**

Afhankelijk van de uitkomsten van de heroverweging ten aanzien van de toekomst CAI worden activiteiten voorzien conform het in maart 2017 vastgesteld onderhoudsplan 2017-2021. Hiermee voldoet ons eigen netwerk aan de toekomstige internet vereisten. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Programma 5:

Activiteiten vluchtelingen:

- **N1 Regionale aanpak screening en matching**
- **N2 Duale trajecten vergunninghouders voorbereiden en implementeren**
- **N3 Participatie verklaringstraject**
- **N4 Preventie JGZ en jeugdzorg**
- **N5 Schakelklas en vervoer**
- **N6 Gezondheidsbevordering**
- **N7 Voor- en vroegschoolse educatie**

Extra inzet zal worden gepleegd op het behalen van de taakstelling van vergunninghouders. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare (rijks)middelen in de going concern begroting.

Activiteiten van decentralisatie en transitie naar transformatie:

- **N8 Opstellen overkoepelende nota Sociaal Domein**

De transformatie zal vooral vorm krijgen in de verbinding tussen de verschillende beleidsvelden waarbij we ons niet beperken tot jeugd, WMO en participatie. Bijvoorbeeld ook cultuur en sport spelen een belangrijke rol. Hierbij is behoefte aan een overkoepelende nota. De nota legt de gezamenlijke uitgangspunten vast in het sociaal domein. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Activiteiten sport en recreatie:

- **N9 Ingebruikname van de nieuwe sporthal de Seinpaal**
- **N10 Realisatie nieuwe turnhal**
- **N11 Ingebruikname van nieuwe turnhal**

In 2017 wordt gestart met de bouw van de nieuwe Seinpaal zodat deze in 2018 in gebruik kan worden genomen. Daarnaast zal de voorbereiding van de aanbesteding van de turnhal in gang worden gezet. De voortgang van dit project heeft als kritieke factor de herontwikkeling van de locatie Maria Goretti. In het Programmaplan 2017-2022 is met de nieuw turnhal rekening gehouden.

Activiteiten onderwijshuisvestingsplan:

- **N12 Vaststellen en implementeren Integraal Huisvestingsplan**
- **N13 Onderzoek verhuizing Piramide**
- **N14 Uitvoering verbouw / nieuwbouw Zuidwester**
- **N15 Onderzoek naar openbaar stellen schoolpleinen (alle pleinen of splitsing met Zeevang?)**

De gemeente stelt in 2017 een Integraal Huisvesting Plan (IHP) op met de vijf schoolbesturen. Het IHP komt eind 2017 beschikbaar. Aan de hand van dit plan zullen keuzes worden voorgelegd. Het IHP (strategisch plan) valt samen met het opstellen van een meerjarig onderhoudsplan per school om zodoende de jaarlijkse uitgaven per schoolgebouw transparant te krijgen voor alle partijen. Dit wordt in 2018 vervolgd met de bovenstaande acties, die forse financiële consequenties met zich meebrengen. Deze acties zijn nog niet financieel vertaald en nog niet meegenomen in de prognose financiële gevolgen van het Programmaplan en de going concern begroting.

Activiteiten kunst & cultuur:

- **N16 Opstellen nieuwe Cultuurnota**

In 2017 is gestart met het ontwikkelen van een Cultuurnota. Naar verwachting zal deze in 2021 worden geactualiseerd. In het Programmaplan 2017-2022 is met deze activiteit en bijbehorende financiële consequenties rekening gehouden.

Programma 6:

Activiteiten inkoopbeleid

- **N1 Implementatie van het nieuwe gemeentelijke inkoopbeleid**

De gemeente koopt voor circa € 40.000.000 per jaar in. Het verbeterde inkoop-en aanbestedingsbeleid en de organisatie daarvan leidt tot besparingen. De kwetsbaarheid qua aanbestedingsrecht, geschillen en rechtmatigheid worden significant gereduceerd. Heldere bevoegdheden en richtlijnen binnen de organisatie.

Activiteiten vastgoed

- **N2 Implementatie vastgoedbeleid en vastgoedbeheer.**

Uit het onderzoek van de rekenkamer blijkt dat het gemeentelijk vastgoedbeleid beter kan worden gestroomlijnd. De ambtelijke organisatie heeft ten behoeve van dit verbeterproces een werkgroep opgericht en een plan van aanpak opgesteld. De uitkomsten hiervan zullen in 2017 en 2018 worden geëffectueerd. De kosten kunnen worden gedekt uit beschikbare middelen in de going concern begroting.

Bij de begrotingsbehandeling in november 2017 zal nader worden ingegaan op de financiële consequenties van het vastgestelde Programmaplan en de going concernbegroting en de dekking ervan. In deze vergadering kunt u zich uitspreken over de financiële dekking. Het is aan de raad om aan te geven welk van de voorstellen of maatregelen de voorkeur verdienen mocht niet alle plannen realiseerbaar zijn binnen de financiële kaders.

Edam-Volendam, d.d. 27 juni 2017

Burgemeester en wethouders van Edam-Volendam,	
de secretaris,	de burgemeester,
drs. M.A.J.R. Hermans.	L.J. Sievers.